

Vergaderjaar 1987–1988

16 945

Wijziging van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen, vaststelling van een nieuwe bijlage als bedoeld in artikel 6 van die wet en wijziging van de onteigeningswet inzake het horen van de Raad van State

Nr. 12

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 17 november 1987

Het stemt ons tot voldoening dat de leden van de fracties van C.D.A., P.v.d.A., V.V.D. en G.P.V. in het algemeen waardering hebben betoond voor de uiteenzettingen in de memorie van antwoord en voor de in het onderhavige wetsvoorstel aangebrachte wijzigingen.

De leden van de fracties van het C.D.A., de P.v.d.A. en het G.P.V. wensten gaarne een nadere uiteenzetting over het tijdsverloop tussen het uitbrengen van het voorlopig verslag en het verschijnen van de memorie van antwoord.

Aan hetgeen wij hierover in de inleidende opmerkingen van de memorie van antwoord reeds naar voren hebben gebracht kunnen wij nog het volgende toevoegen.

Wij erkennen dat een tijdsverloop van bijna vijf jaar tussen het uitbrengen van het voorlopig verslag en het verschijnen van de memorie van antwoord lang is. De redenen voor dit tijdsverloop zijn gelegen in de tijd die gemoeid is geweest met de toetsing van het onderhavige wetsvoorstel door de Commissie vermindering en vereenvoudiging van overheidsregelingen en met de besluitvorming over de uitkomst van die toetsing, in de noodzaak tot temporisering in het opvullen van leemten in de rechtsbescherming met het oog op beheersing van de werklust van de Afdeling rechtspraak, en in de hiermee verband houdende minder hoge prioriteit die het negatieve-lijstproject in het geheel van wetgevingsprojecten heeft ingenomen. Nu inmiddels maatregelen zijn getroffen en op gang gebracht ter vermindering van de werkbelasting van de Arob-rechter – wij komen hierop nog nader terug – is er mede gelet op de recentelijk gesloten bestuursakkoorden aanleiding voor de regering om bij te dragen tot spoedige afhandeling van dit wetsvoorstel. Wij zijn de vaste Commissie voor Justitie er dan ook dankbaar voor dat zij het eindverslag op korte termijn heeft kunnen vaststellen.

De leden van de fractie van het C.D.A. hadden een voorkeur geuit voor het opnemen van een tijds-klem in het onderhavige wetsvoorstel teneinde het beoogde sluitende systeem van administratiefrechtelijke rechtsbescherming binnen afzienbare tijd te bereiken. Zij konden begrip opbrengen voor het door ons daartegen ingebrachte argument dat hiermee een te zware wissel op de toekomst zou worden getrokken die tot onvoorzienbare

gevolgen zou leiden. Naar aanleiding hiervan stelden deze leden voor om jaarlijks de stand van zaken te publiceren met betrekking tot de wetgeving die nodig is voor het definitief laten vervallen van de negatieve lijst.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden met verbazing kennis genomen van de negatieve houding van de regering tegenover de gedachte om de nieuwe negatieve lijst te binden aan een beperkte geldigheidsduur. Deze verbazing was nog groter, nu de regering in de memorie van antwoord heeft meegedeeld dat wetgeving op deelgebieden – nodig om deze lijst uiteindelijk overbodig te maken – minder snel tot stand lijkt te komen dan zij aanvankelijk meende. Deze leden daarentegen waren van oordeel dat een tijds-klem de wetgever kan stimuleren meer spoed te betrachten met de voortgang van bedoelde wetgeving. Zij vroegen de regering zich opnieuw te bezinnen over de wenselijkheid van handhaving van het huidige artikel 6, tweede en derde lid.

Naar aanleiding van voornoemde opmerkingen over de tijds-klem brengen wij het volgende naar voren.

In de paragrafen 2 en 4 van de memorie van antwoord hebben wij een uitvoerige uiteenzetting gegeven over het ontbreken van de noodzaak en over de onwenselijkheid om in het onderhavige wetsvoorstel opnieuw een tijds-klem op te nemen. Het wetsvoorstel voorziet in het raamwerk voor het doen vervallen van de thans voorgestelde nieuwe en reeds aanzienlijk afgeslankte negatieve lijst. Voor zover de keuze voor de meest geschikte voorziening van rechtsbescherming ten aanzien van beschikkingen die voortvloeien uit een regeling, vermeld op de negatieve lijst, leidt tot wijziging van die regeling, is het vervallen van die regeling van de negatieve lijst afhankelijk van de totstandkoming van de desbetreffende wijziging. Het binden van de negatieve lijst aan een beperkte geldigheidsduur zonder meer betekent dat de desbetreffende wetswijzigingen binnen die tijd moeten worden verwezenlijkt. Daarmee wordt een te zware wissel op de toekomst getrokken. Het opnemen van een tijds-klem te zamen met een bepaling als bedoeld in artikel 6, derde lid, heeft het grote bezwaar dat voor het einde van de termijn opnieuw een wetsvoorstel zal moeten worden ingediend, wanneer de wetswijzigingen die voorwaarde zijn voor het schrappen van de desbetreffende regelingen van de negatieve lijst, niet tijdig zijn verwezenlijkt. Wij achten het opnemen van een tijds-klem daarom nodig noch wenselijk.

Intussen zien ook wij het belang in van een goede voortgang van het negatieve-lijstproject. De suggestie van de leden van de C.D.A.-fractie om jaarlijks te rapporteren over de voortgang van de voor de slechting van de negatieve lijst noodzakelijke wetgeving nemen wij gaarne over.

De leden van de fracties van de P.v.d.A. en de V.V.D. hebben aandacht gevraagd voor de toenemende stroom van Arob-beroepen en de daaruit voortvloeiende grote werkbelasting van de Afdeling rechtspraak.

De leden van de P.v.d.A.-fractie waren van oordeel dat aan het opvullen van leemten in de rechtsbescherming verder moet worden gewerkt zonder dat een afhankelijkheid wordt gelegd met «stroomindammende» wettelijke maatregelen, indien die voor sommige rechtzoekenden onmogelijk zouden maken hun zaak aan de Arob-rechter voor te leggen. Deze leden achtten invoering van Arob-rechtspraak in twee instanties essentieel voor vermindering van de werkdruk bij de Raad van State. Zij maakten melding van het regeerakkoord, waarin voor medio 1987 voorstellen daaromtrent in het vooruitzicht waren gesteld. Zij vroegen wanneer het indienen van wetsvoorstellen ter zake kan worden verwacht.

De leden van de P.v.d.A.-fractie wezen erop dat in de memorie van antwoord wordt opgemerkt dat met een huidig structureel aanbod van bijna 15 000 Arob-zaken per jaar de grens van de verwerkingscapaciteit van de Afdeling rechtspraak lijkt te zijn bereikt. Zij merkten op dat de

realiteit blijkt het jaarverslag van de Raad van State over 1986 anders is. In 1986 is het totaal aantal inkomende zaken al bijna 16 000 en is de werkvoorraad per 31 december 1986 met meer dan 1000 zaken opgelopen tot 13 298 zaken. Deze leden vroegen waarom de cijfers in de memorie van antwoord niet zijn geactualiseerd. Zij vroegen om commentaar van de regering op opmerkingen in dit jaarverslag over de recentelijk ingevoerde nieuwe regeling inzake de griffierechten.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen de regering om duidelijker aan te geven welke algemene maatregelen zij heeft genomen dan wel welke algemene maatregelen nog worden overwogen om de toenemende stroom van Arob-beroepen in te dammen. Gaarne ontvingen zij een overzicht van deze maatregelen met de (verwachte) effecten ervan.

Ook deze leden vroegen naar de stand van zaken met betrekking tot de invoering van Arob-rechtspraak in twee instanties. Zij vroegen voorts waarom de regering nog niet is gekomen met voorstellen daartoe en of de regering het niet hoognodig acht dat duidelijkheid wordt geboden over deze invoering, nu zowel het regeerakkoord als de Raad van State hierop aansturen.

Wij zullen op deze opmerkingen en vragen gezamenlijk ingaan. Wij hebben in de memorie van antwoord naar voren gebracht dat met het huidige structurele aanbod van bijna 15 000 zaken per jaar de grens van de verwerkingscapaciteit van de Afdeling rechtspraak lijkt te zijn bereikt. Dit oordeel is gebaseerd op bevindingen van de Projectgroep Invoering Arob-rechtspraak in twee instanties. In haar interimrapport van april 1987 (blz. 17) bracht de Projectgroep het volgende naar voren: «Reeds het huidige aanbod van 15 000 zaken per jaar stelt de Afdeling rechtspraak voor grote problemen bij de verwerking. Bij een aanbod van meer dan 15 000 zaken per jaar kan Arob-rechtspraak in enige aanleg niet meer op verantwoorde wijze door de Afdeling Rechtspraak worden uitgeoefend. Bij een dergelijk aanbod zijn de vereiste kwaliteit en coördinatie van de rechtspraak niet langer verzekerd». Het in de memorie van antwoord vermelde aantal van 15 000 zaken per jaar is gegrond op cijfers, vermeld in het overzicht van de Afdeling rechtspraak over 1986, jaarverslag 1986, blz. 73. Aldaar wordt melding gemaakt van 14 501 in dat jaar ingekomen zaken. De verwachting is gerechtvaardigd dat dit aanbod zal toenemen als gevolg van trendmatige autonome ontwikkelingen, als gevolg van wetswijziging, zoals die in het kader van het negatieve-lijstproject en als gevolg van de uitkomsten van het project definitieve voorzieningen kroongeschillen, waartoe thans ambtelijke voorbereidingen worden getroffen.

Invoering van Arob-rechtspraak in twee instanties is daarom nodig ter vermindering van de werkbelasting van de Afdeling rechtspraak. Invoering van zo'n stelsel is bovendien wenselijk, omdat het recht daardoor dichterbij de burger komt, de eenheid van rechtspraak wordt bevorderd, het draagvlak voor goede Arob-rechtspraak wordt verbreed en als gevolg van spreiding van de werklust over de gerechten in eerste aanleg sneller een uitspraak van de Arob-rechter beschikbaar is. Invoering van Arob-rechtspraak in twee instanties is mede gelet op de huidige budgettaire situatie verantwoord, wanneer het beroep op de Afdeling rechtspraak als tweede instantie structureel beperkt kan blijven en daarnaast andere voorzieningen worden getroffen om de werkbelasting van de Arob-rechter structureel te verminderen. De volgende maatregelen zijn in verband met het laatste nodig.

Bestaande en toekomstige regelgeving waaruit Arob-zaken kunnen voortvloeien, zal worden getoetst op beroepsgevoeligheid en conflictopwekkend vermogen. Er wordt naar gestreefd deze regels te vereenvoudigen, de juridische normering daarin strakker te maken en het aantal beslismomenten binnen de primaire besluitvorming terug te dringen. Daardoor zal het aantal voor Arob-beroep vatbare beschikkingen kunnen verminderen.

Verbetering van de Arob-bezwaarschriftenprocedure kan een belangrijke bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de met die voorprocedure beoogde effecten. Wij denken daarbij in het bijzonder aan de zeefwerking

die van de bezwaarschriftenprocedure uitgaat en aan de mogelijkheid dat in die procedure de geschilpunten worden verduidelijkt en gepreciseerd.

Ten slotte dienen pakketten van Arob-zaken te worden overgeheveld naar de administratieve rechtsgang waar die zaken op systematische gronden thuis horen.

Al deze maatregelen kunnen te zamen bijdragen tot de noodzakelijke verlichting van de werklast van de Arob-rechter en tot verbetering van de Arob-rechtspraak.

Invoering van Arob-rechtspraak in twee instanties is slechts mogelijk, indien de personele, organisatorische en financiële consequenties van de maatregelen ter vermindering van de werkbelasting van de Afdeling rechtspraak in beeld zijn gebracht en aanvaardbaar zijn. De Projectgroep Invoering Arob-rechtspraak in twee instanties heeft reeds onderzoek gedaan naar die gevolgen bij invoering van een aantal modellen van Arob-rechtspraak in twee instanties. Thans is haar nog gevraagd vóór 1 februari 1988 te rapporteren over de mogelijkheden en de consequenties van overheveling van substantiële pakketten van Arob-zaken naar andere rechtsgangen, van beperking van het beroep op de Afdeling rechtspraak als tweede instantie en van overige processuele mogelijkheden tot beperking van het Arob-beroep. Ook zal de Projectgroep nagaan of, onder meer door gefaseerde invoering, de incidentele kosten kunnen worden beperkt. Na voltooiing van deze nadere rapportage zal de regering met voorstellen omtrent invoering van Arob-rechtspraak in twee instanties komen. Dit uitstel is nodig en verantwoord gelet op de grote omvang van het project en de aanzienlijke gevolgen daarvan voor het stelsel van (administratieve) rechtspraak in het algemeen en voor de betrokken colleges en aldaar werkzame personen in het bijzonder.

Wij besluiten onze algemene opmerkingen over dit punt met te wijzen op de grote samenhang die bestaat tussen Arob-rechtspraak in twee instanties, voornoemde systematische herverkaveling van zaken, het negatieve-lijstproject en het treffen van definitieve voorzieningen in kroongeschillen. Verwezenlijking van het negatieve-lijstproject en van het project definitieve voorzieningen kroongeschillen zal leiden tot vermeerdering van voor Arob-beroep vatbare beschikkingen. Arob-rechtspraak in twee instanties en herverkaveling van zaken zullen bijdragen tot de noodzakelijke vermindering van de werkbelasting van de Raad van State. Al deze projecten zullen ten slotte leiden tot vereenvoudiging, stroomlijning en verbetering van het stelsel van administratieve rechtspraak.

Wij gaan thans nog in op enige specifieke opmerkingen in het algemeen gedeelte van het eindverslag.

In de beschouwingen van de voorzitter van de Afdeling rechtspraak over de getroffen voorzieningen ter zake van griffierecht (jaarverslag Raad van State 1986, blz. 67 en 68) – de leden van de P.v.d.A.-fractie wezen hierop –, vinden wij mede aanleiding om de werking van de nieuwe griffierechtenregeling over het eerste jaar te evalueren.

De leden van de C.D.A.-fractie drongen erop aan op zo kort mogelijke termijn de wettelijke regeling ten aanzien van rechtsbescherming in vreemdelingenzaken te verbeteren.

In het voorstel van wet tot hierziening van de Vreemdelingenwet zullen voorstellen worden gedaan tot verbetering van het stelsel van rechtsbescherming in vreemdelingenzaken.

De leden van de fracties van C.D.A., P.v.d.A., V.V.D. en G.P.V. konden instemmen met het voorstel om onderdeel j van artikel 5 van de Wet Arob te doen vervallen.

Het lid van de G.P.V.-fractie betreunde het echter dat in de sfeer van de financiële betrekkingen tussen publiekrechtelijke lichamen nu toch weer

een uitzondering wordt voorgesteld. Hij herinnerde eraan dat hij bij de behandeling van de Financiële-Verhoudingswet 1984 amendementen had ingediend om het beroepsrecht op de Kroon met betrekking tot aanvullende en algemene uitkeringen niet te beperken. Deze amendementen zijn toen verworpen. Op zichzelf kon hij ermee instemmen dat voorkomen wordt dat Arob-beroep naast kroonberoep mogelijk wordt in dezelfde zaken. Hij vroeg zich af waarom de regering de beperkingen op het kroonberoep wil handhaven en welke onaanvaardbare gevolgen zij verwacht van het doen vervallen van deze beperkingen.

Het lid van de G.P.V.-fractie had bedenkingen tegen het voornemen het onderdeel dat strekt tot het doen vervallen van onderdeel j niet terstond in werking te doen treden. Hij vroeg zich af waaraan moet worden gedacht bij de zinsnede «geruime tijd». Als erkend wordt dat de gevolgen van schrapping van onderdeel j beperkt zullen blijven, waarom moet de feitelijke effectuering dan mogelijk weer jaren duren, zo vroeg hij zich ten slotte af.

Ook de leden van de V.V.D.-fractie hadden bezwaar tegen de mededeling van de regering dat de inwerkingtreding van het nieuwe regime «geruime tijd» dient te worden uitgesteld. Deze leden vroegen zich af hoe dit beleid zich verhoudt met de recentelijk gesloten bestuursakkoorden. Zij vroegen voorts of over deze opschorting overleg is gevoerd met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg en of de regering bereid is alsnog overleg te voeren indien dit niet heeft plaatsgehad. Zij vroegen ten slotte of de Raad voor de Gemeentefinanciën hieromtrent advies is gevraagd.

Naar aanleiding van deze opmerkingen brengen wij het volgende naar voren.

De wetgever heeft bij de totstandkoming van de Financiële-Verhoudingswet 1984 bewust besloten tot kroonberoep als administratiefrechtelijke voorziening en nauwkeurig en zorgvuldig onder ogen gezien ter zake van welke besluiten de mogelijkheid van kroonberoep zou moeten worden opgesteld.

Evenals het lid van de G.P.V.-fractie willen ook wij refereren aan de op het punt van het openstellen van beroep tegen de zogenaamde aanvullende uitkeringen gevoerde discussie bij de totstandkoming van de Financiële-Verhoudingswet 1984. In overleg met de Kamer is de rechtsbescherming ten behoeve van gemeenten in de Financiële-Verhoudingswet 1984 uitgebreid door ook beroep tegen aanvullende uitkeringen mogelijk te maken.

Naar aanleiding van een door de heer Lauxtermann ingediende motie (Tweede Kamer, 17 719, nr. 35) heeft van de zijde van de regering een nadere standpuntbepaling plaatsgevonden. Van dit standpunt is de Tweede Kamer toentertijd op de hoogte gesteld (Tweede Kamer, vergaderjaar 1984-1985, 17 719, nr. 39). Zonder alle reeds eerder gewisselde argumenten nogmaals in hun geheel uiteen te willen zetten, hechten wij eraan ons standpunt in deze op hoofdlijnen nogmaals toe te lichten. Gemeenten die de eigen inkomsten ten minste tot een redelijk peil hebben opgevoerd en waarvan de middelen aanmerkelijk te kort schieten, kunnen de beheerders van het Gemeentefonds om aanvullende steun uit het Gemeentefonds verzoeken. De mogelijkheid om gemeenten van aanvullende steun te voorzien is enerzijds een instrument om recht te doen aan specifieke lokale omstandigheden die niet meegewogen (kunnen) worden in het reguliere verdeelmechanisme van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, en anderzijds soms in combinatie met het voorgaande een instrument om een sanering van de financiële positie van een gemeente mogelijk te maken. Artikel 12 van de Financiële-Verhoudingswet 1984 is nader uitgewerkt in de artikelen 8, 9 en 10 van het Financiële-Verhoudingsbesluit 1984. Voorts zijn de richtlijnen en beleidsuitgangspunten voor de toepassing van artikel 12 nader toegelicht in de

zogenaamde artikel 12-circulaire van 18 juli 1984, gericht aan de gemeentebesturen.

Artikel 12 en de daaraan gegeven uitwerking voorzien in een periode van maximaal drie jaar waarvoor aanvullende bijdragen kunnen worden vastgesteld. Jaarlijks wordt door de beheerders van het Gemeentefonds aan de hand van een rapport van de Inspectie Financiën Lagere Overheden, de reactie van de gemeente daarop en de adviezen van het desbetreffende college van GS en de Raad voor de gemeentefinanciën een beslissing genomen over een dergelijke aanvullende bijdrage. Om een zorgvuldige beoordeling van de financiële positie mogelijk te maken wordt deze procedure gedurende drie achtereenvolgende jaren herhaald. De praktijk leert dat met name bij de meer gecompliceerde gevallen eerst na drie artikel 12-onderzoeken een afgewogen inzicht bestaat in de financiële positie van een gemeente op basis waarvan kan worden beoordeeld welk bedrag aan aanvullende steun een gemeente, gelet op haar specifieke omstandigheden, behoeft. Pas na het onderzoek in het derde aanvullende bijdrage-jaar kan, mede aan de hand van de uitkomsten van de berekening van het eerste aanvullende bijdrage-jaar, worden vastgesteld of in dat jaar de op basis van begrotingsgegevens vastgestelde eerste aanvullende bijdrage in overeenstemming is geweest met de feitelijke financiële positie. Mede aan de hand van de uitkomsten van die berekening kan worden beoordeeld of, en zo ja, welk bedrag aan aanvullende steun meer structureel aan de gemeente moet worden verleend door de vaststelling van een aanvullende uitkering.

In de genoemde nadere standpuntbepaling van de regering omtrent de motie-Lauxtermann is er dan ook op gewezen dat in feite eerst met de vaststelling van de aanvullende *uitkering* de besluitvorming en het onderzoek naar de financiële situatie van de gemeente zijn afgerond. De besluitvorming over de aanvullende *bijdrage* is in veruit de meeste gevallen een onderdeel van een langer durend besluitvormingsproces, gericht op een beslissing over de (hoogste van de) aanvullende uitkering. Een beslissing over een aanvullende bijdrage heeft in dat kader gezien derhalve een onvoltooid en voorlopig karakter. Het openstellen van kroonberoep tegen de vaststelling van de aanvullende bijdrage zou ertoe leiden dat het eerste aanvullende bijdrage-onderzoek een meer definitief en afgerond karakter zou dienen te krijgen. Dit zou ertoe leiden dat het onderzoek ten behoeve van de vaststelling van de eerste aanvullende bijdrage bijzonder uitvoerig zou dienen te zijn, waardoor de gestelde termijnen niet gehaald zouden kunnen worden. Een beroepsprocedure tegen een eerste aanvullende bijdrage zou wellicht een verharding van standpunten en argumenten kunnen betekenen, waardoor een latere wijziging op basis van volgende onderzoeken bemoeilijkt zou worden. Dit komt uiteraard de belangen van de betrokken artikel 12-gemeente en de belangen van de overige niet-artikel 12-gemeenten niet ten goede. De aanvullende steun die artikel 12-gemeenten ontvangen, wordt immers als het ware afgezonderd van de middelen van de collectiviteit van de overige gemeenten. Een procedure bij de Kroon zou voorts ook de vaststelling van de aanvullende bijdragen in het tweede en derde jaar kunnen vertragen.

Doordat wel kroonberoep openstaat tegen de vaststelling van aanvullende uitkeringen, bestaat echter de mogelijkheid dat de uiteindelijke inzichten omtrent de benodigde extra steun uit het Gemeentefonds door de Kroon worden getoetst. Daarmee bestaat naar onze mening over de Kroon de mogelijkheid impliciet de besluitvorming die tot de vaststelling van een aanvullende uitkering heeft geleid, met inbegrip van de beslissingen omtrent de daaraan voorafgaand vastgestelde aanvullende bijdragen, te toetsen. Naar onze mening bestaat er alles overwegende geen aanleiding kroonberoep open te stellen tegen de vaststelling van aanvullende bijdragen.

In de memorie van antwoord is uitvoerig uiteengezet waarom er naar het oordeel van de regering thans aanleiding bestaat onderdeel j van artikel 5 van de Wet Arob te doen vervallen. Wij hebben opgemerkt dat de gevolgen van deze schrapping naar verwachting beperkt zullen blijven, omdat op het grootste en belangrijkste gedeelte van het terrein van interbestuursbijdragen reeds voldoende rechtsbescherming bestaat (ingevolge de Financiële-Verhoudingswet 1984) of beschikbaar zal komen (ingevolge de voorstellen, vervat in wetsvoorstel 19 216 tot wijziging van de Provinciewet en de gemeentewet).

Het voornemen om artikel I, onderdeel B, nr. 4, dat strekt tot schrapping van onderdeel j, niet terstond in werking te doen treden komt voort uit de overweging dat het wenselijk is dat de betrokken overheden in de gelegenheid worden gesteld te bezien of de uitkeringsregelingen die niet vallen onder de artikelen 144b van de Provinciewet of 237b van de gemeentewet, in hun huidige vorm gehandhaafd moeten blijven dan wel als gevolg van invoering van de mogelijkheid van Arob-beroep wijziging behoeven. Hierdoor kan naar het oordeel van de regering het reeds in gang gezette proces tot sanering en vereenvoudiging van deze regelingen worden versterkt en tevens inzicht worden verkregen in de omvang van de extra Arob-beroepen als gevolg van schrapping van onderdeel j.

Wij wijzen er met nadruk op dat dit uitstel geen gevolgen heeft voor de specifieke-uitkeringsregelingen. Zulks zou strijdig zijn met de recentelijk gesloten bestuursakkoorden. De omstandigheid dat onderdeel j van artikel 5 van de Wet Arob niet terstond vervalt bij inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, staat er niet aan in de weg dat de Arob-voorzieningen overeenkomstig deze bestuursakkoorden desgewenst beschikbaar komen ten aanzien van beschikkingen inzake specifieke uitkeringen. In het openstellen van de mogelijkheid van Arob-beroep ten aanzien van dergelijke beschikkingen wordt immers reeds voorzien in wetsvoorstel 19 216. Daarom bestaat tevens het voornemen artikel V van het onderhavige wetsvoorstel eerst in werking te doen treden tegelijkertijd met de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel B, nr. 4. Op grond van het bovenstaande was en is er naar ons oordeel geen aanleiding om in overleg te treden met de VNG en het IPO en het advies van de Raad voor de Gemeentefinanciën te vragen over het voornemen om de werking van het doen vervallen van onderdeel j op te schorten ten aanzien van – niet onder de artikelen 144b van de Provinciewet of 237b van de gemeentewet vallende – uitkeringsregelingen die voorzien in doeltaakuitkeringen aan publiekrechtelijke lichamen.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen ten slotte om een nadere motivering voor de opvatting van de regering de rechtsmacht in geschillen die voortvloeien uit de Beschikking geldelijke steun huisvesting gehandicapt niet over te dragen aan de raden van beroep en de Centrale Raad van Beroep.

Wij stellen ons voor op dit punt terug te komen, zodra de Projectgroep Invoering Arob-rechtspraak in twee instanties, die als gezegd mede zal adviseren over mogelijkheden van overheveling van Arob-zaken naar andere rechtsgangen, haar eindrapport heeft uitgebracht.

II ARTIKELEN

Artikel 1

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg zich af of artikel I, onderdeel D, moet worden opgenomen in artikel I, bevattende voorstellen tot wijziging van de Wet Arob, dan wel afzonderlijk in het wetsvoorstel.

Artikel I van het onderhavige wetsvoorstel heeft betrekking op wijzigingen in de Wet Arob. Onderdeel D houdt een voorwaardelijke wijziging in van de artikelen 6 en 7 van die wet. Zulks rechtvaardigt opneming in artikel I.

Wij wijzen er nog op dat met betrekking tot de in dit onderdeel neergelegde vervalclausule eenzelfde systematiek is gevolgd als bij de wijziging in artikel II ten aanzien van de bij de Wet Arob behorende negatieve lijst.

Artikel 5

Op de opmerkingen van de leden van de V.V.D.-fractie naar aanleiding van het voorstel tot het doen vervallen van onderdeel j is reeds ingegaan in het algemene gedeelte.

Deze leden vonden de redactie van onderdeel q omslachtig en vroegen om een eenvoudiger omschrijving.

Wij hebben in de memorie van antwoord naar voren gebracht dat in het kader van het project definitieve voorzieningen kroongeschillen nog eens nader zal worden gezien of de thans in dit onderdeel van Arob-beroep uitgezonderde beschikkingen zich lenen voor administratiefrechtelijke rechtsbescherming en welke voorziening daarvoor geschikt is. Indien deze heroverweging wijziging van dit onderdeel wenselijk maakt, kan de redactie hiervan tevens worden vereenvoudigd.

Artikel 6

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen de regering nader toe te lichten wat zij verstaat onder buitenwettelijke bevoegdheden en voorbeelden daarvan te noemen. Zij vroegen voorts of de regering het bestaan dan wel voortduren van deze bevoegdheden in overeenstemming acht met de rechtsstaatgedachte.

De voorgestelde wijziging strekt ertoe zeker te stellen dat beschikkingen die vallen onder de omschrijving van artikel 2 van de Wet Arob en die zijn gegeven ter uitvoering van een wettelijk voorschrift dan wel ter uitoefening van een bevoegdheid welke zijn vermeld in de negatieve lijst, van Arob-beroep zijn uitgezonderd. Deze wijziging is nodig omdat in de negatieve lijst bevoegdheden zijn vermeld die niet berusten op een wettelijk voorschrift. Als voorbeeld kan worden genoemd beschikkingen die berusten op een bevoegdheid, vermeld in onderdeel A, nr. 15, van de nieuwe negatieve lijst.

Het verdient de voorkeur het optreden van de overheden zoveel mogelijk te binden aan algemeen verbindende voorschriften. De uitoefening van een publiekrechtelijke bevoegdheid die niet kan worden gebaseerd op zulk een voorschrift, is echter niet zonder meer in strijd met de rechtsstaatgedachte.

Artikel IV

Wij zijn van oordeel dat de door het lid van de G.P.V.-fractie gesuggereerde wijziging van artikel 34 van de Financiële-Verhoudingswet 1984 een verduidelijking inhoudt. Wij stellen daarom voor artikel IV in de door hem aangegeven zin te wijzigen.

In 1954 heeft de staat Birma de ten tijde van de oorlog op haar grondgebied aangelegde spoorlijn gekocht voor een bedrag van 1.250.000 Engelse ponden. Een gedeelte van dat bedrag is verdeeld onder Maleisië en Nederlands-Indië, ter compensatie van uit die landen afkomstige, bij de aanleg van de lijn gebruikte materialen. Het restant is ter hand gesteld aan de toenmalige ambassadeur van het Verenigd Koninkrijk in Birma. Van dat bedrag is een deel aan Nederland toegekend, ter verdeling onder de Nederlanders die aan de spoorlijn hadden meegewerkt. De Nederlandse regering heeft vervolgens een oproep gedaan aan al diegenen die in aanmerking zouden kunnen komen voor een aandeel. Uiteindelijk is, in de jaren 1954–1956, onder verantwoordelijkheid van het departement van Buitenlandse Zaken aan alle belanghebbende die zich gemeld hadden een bedrag van f 16,73 uitgekeerd.

Deze bevoegdheid was derhalve niet gebaseerd op een wettelijk voorschrift, maar strekte ter uitvoering van een internationale overeenkomst.

De plaatsing op de negatieve lijst houdt verband met het feit dat toentertijd het gehele complex van Nederlandse-Indische regelingen als één geheel is behandeld.

Het is niet aannemelijk dat zich thans nog belanghebbenden zullen aandienen. Niet valt aan te geven in hoeveel gevallen om herziening zou worden gevraagd als tegen de beslissing daaromtrent de voorzieningen van de Wet Arob zouden openstaan.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. P. van Dijk